

A hónap száma:

Az országos koronavírus-tesztelésen 4719 szepsi lakos vett részt, akik 0,7%-a volt pozitív.

Číslo mesiaca:

Celoplošného testovania na koronavírus sa zúčastnilo 4719 Moldavčanov, 0,7% z nich bolo pozitívnych.

Szepsi Színes

MOLDAVSKÉ FAREBNÉ

Megjelenik negyedévente | Vychádza štvrťročne

Ingyenes | Zdarma

2020. december | VI. évfolyam | 4.szám

December 2020 | VI. ročník | 4.číslo

Fotó: @trifactory.sk

Milí čitatelia,

uplynul ďalší štvrťrok a onedlho nám začína nový rok. S tým súčasným sa asi mnohí rozlúčime ľahšie, dúfajúc v nový, lepší a úspešnejší. Viacerým z nás priniesol rok 2020 doteraz nepoznané prekážky v podobe situácií spôsobených šírením nového koronavírusu.

Blížia sa Vianoce a čas, kedy sa stretne so svojimi blízkymi. Preto je o to dôležitejšie, aby sme dbali na svoju bezpečnosť a bezpečnosť a zdravie tých, ktorí žijú okolo nás. Zodpovedným prístupom, dodržiavaním bezpečnostných odporúčaní odborníkov a posilňovaním imunitného systému sa nám môže podať zvíťaziť nad koronavírusom a vyhnúť sa infekcii. Všetci dúfame, že v budúcom roku sa budeme môcť vrátiť do normálneho kolobehu a v súčasnosti platné obmedzenia nebudú viac súčasťou nášho každodenného života.

V našom tohtoročnom poslednom čísle si naši čitatelia môžu vybrať z už známych rubriek. Na druhej strane sme zhrnuli správy z predchádzajúcich mesiacov, vo Fokuse sme sa Tamása Ötvösa - pľúcneho lekára, ktorý svoju cestu začal v Moldave a v súčasnosti pôsobí v Spojených štátoch - pýtal na koronavírus a boj proti nemu. Informujeme tiež o úspechoch študentov Cirkevného školského centra bl. Sára Salkaházi na známych filmových súťažiach a o ťažkostiach spôsobených koronavírusom, ktoré zasiahli podnikateľskú sféru. V rubrike o financiách Zoltán Zsupcsan popisuje nevýhody povoleného prečerpania a v historickej rubrike píše Peter Halász o začiatkoch Červeného kríža v Moldave. **Želáme vám príjemné čítanie!**

Redakcia Moldavského farebného Vám želá požehnané Vianoce, Šťastný nový rok a pevné zdravie!

Kedves Olvasóink!

Ismét eltelt egy negyedév, és nemsokára az év is búcsúztatjuk. Talán az ideit könnyebb szívvel hagyjuk magunk mögött, egy következő, jobb és sikeresebb év reményében. Sokak számára előreláthatatlan nehézségeket hozott a 2020-as évet megpecsételő világméretű koronavírus-járvány.

Karácsony ünnepéhez, a családok találkozásának idejéhez közeledve kiemelten fontos, hogy odafigyeljünk a magunk és körülöttünk élők biztonságára, egészségünk megőrzésére. Felelős hozzáállással, az szakemberek irányításainak követésével és immunrendszerünk erősítésével képesek lehetünk felülkerekedni a vírusról, elkerülve a fertőzést. Mindannyian abban reménykedünk, hogy a jövő évben visszatérhetünk a normálisnak vélt kerékvágásba, és a jelenleg érvényben levő korlátozások többé nem lesznek mindennapjaink részéi.

Idei utolsó számunkban is a már megszokott rovatokból válogathatnak Olvasóink. A második oldalon összefoglaltuk az elmúlt hónapok meghatározó híreit, a Fókuszban pedig Ötvös Tamás, a Szepsiből indult, ma már az Egyesült Államokban praktizáló tüdőgyógyászt kérdeztük a koronavírus okozta helyzetről és annak kezeléséről. Hírt adunk a Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont diákjainak neves filmversenyeken elért sikeréről, valamint a járvány idején a vállalkozók számára okozott nehézségekről. Pénzügyi rovatunkban Zsupcsan Zoltán a folyószámla-hitel hátulütőit írja le, a történelmi rovat hasábjain Halász Péter a Vöröskereszt kezdeteit eleveníti fel Szepsi vonatkozásban. **Kellemes olvasást kívánunk!**

A Szepsi Színes szerkesztősége áldott karácsonyi ünnepeket, boldog új évet és jó egészséget kíván minden kedves Olvasónak!

3-4

Az út Szepsitől Washington DC-ig
Z Moldavy do Washingtonu DC

6

Az egyházi iskolaközpont diákjai újabb sikert arattak
Filmový úspech študentov Cirkevného školského centra bl. Sára Salkaházi

7

Tényleg ennyit érdekelnek a vállalkozók?
To je naozaj všetko čo si podnikatelia zaslúžia?

Új rendőrfőnök a városi rendőrség élén

Michal Gamráth személyében idén novembertől **új rendőrfőnök áll a szépsi városi rendőrség élén.** Az állami rendőrség soraiban eltöltött 33 év után és 4 év rendőrfőnök-helyettesi pozíciót követően az új rendőrfőnök tehát sokéves tapasztalat birtokában kezdi megvalósítani terveit a városi rendőrség élén. Fő feladatának a közbiztonság javítását és a lakosok rendőrségbe vetett bizalmának növelését tekinti. Munkásságához ezúton is sok sikert kívánunk.

Megkezdődhet a Malom bevásárlóközpont építése

Kiadták az építkezési engedélyt az egykori malom helyére tervezett bevásárlóközpont megépítésére. A régi malom romos állapotban volt, így lebontották. **A bevásárlóközpont megépítése egy külföldi magán befektető által valósulhat meg.** A terv szerint 2023-ban várható az épület átadása. A város feltételként kötötte ki, hogy az új épület külalakra megtartsa az egykori malom jellegét. A négyszintes létesítményben üzleteket, kávézókat és irodahelyiségeket is kialakítanak.

Árvíz Szepsiben

Októberben másodfokú árvízvédelmi készültséget hirdettek Szepsiben. A válságstáb és a városvezetés irányítása alatt a városi zöldövezet munkatársai **önkéntesek együttműködésével homokzsákokat helyeztek el a Malom és Téglá utcákon.** A kitartó esőzés miatt a Debródi és Janko Králj utca kereszteződésénél állt a víz az úton. Az árvízhelyzet Bodollóban is komoly gondot okozott.

A koronavírus befolyással lehet a magyar iskolaközpont építésére

Nem várt kihívások elé állítja a Felvidék legnagyobb beruházású magyar iskolaközpontját a koronavírus-járvány. A jelenleg 65 százalékkal elkészült intézmény 2021 májusi befejezésének tervét módosíthatja a fennálló járványhelyzet. A Magyar Kormánytól érkező pénzforrás felhasználását hátráltathatja a fertőzőtség esetleges terjedése a kivitelezők körében, és akár beláthatatlan időre meg is állíthatja a munkálatokat. A Jövőért Alapítvány képviselői és a kivitelezők mindent megtesznek az építkezés folytatása érdekében. A már befedett szárnyakban a fűtési, villanyszerelési és felületképzési munkálatok készülnek. A következő lépés a tornaterem befedése. A 400 diák és óvodás befogadására alkalmas tanintézmény a terv szerint szeptemberben fogadhatja első diákjait.

A JÖVŐÉRT ALAPÍTVÁNY
Nadácia pre budúcnosť

Nový náčelník na čele mestskej polície

Od novembra tohto roka stojí na čele mestskej polície nový náčelník. Je ním Michal Gamráth. Svoje ciele na tejto pozícii začína uskutočňovať na základe dlhoročných skúseností získaných počas 33 rokov strávených v radoch štátnej polície a 4 rokoch na pozícii zástupcu náčelníka mestskej polície. **Medzi jeho priority patrí zlepšenie verejnej bezpečnosti a zvýšenie dôvery obyvateľov v mestskú políciu.** Želáme mu pevnú výdrž a veľa úspechov.

Výstavba nákupného centra Mlyny sa môže začať

Bolo vydané stavebné povolenie na výstavbu nákupného centra, ktoré bude stáť na mieste bývalého mlynu. Starý mlyn, ktorý bol v dezolátnom stave, bol zbúraný. Výstavba nákupného centra sa môže uskutočniť vďaka súkromnej investícii zahraničného investora. **Podľa plánov možno dokončenie projektu očakávať v roku 2023.** Požiadavkou mesta bolo, aby sa vo výstavbe novej budovy zachoval charakter niekdajšieho mlynu. V štvorposchodovom zariadení budú obchody, kaviarne i kancelárie.

Záplavy v Moldave a okolí

V októbri bol v Moldave vyhlásený druhý stupeň povodňovej aktivity. Pod dohľadom krízového štábu a vedenia mesta umiestnili pracovníci mestskej zelene v spolupráci s dobrovoľníkmi vrecia s pieskom na ulice Mlynská a Tehelná. Kvôli dlhotrvajúcemu dažďu stála voda aj na križovatke ulíc Debradskej a Janka Kráľa. **Záplavy spôsobili vážne problémy aj v mestskej časti Budulov.**

Koronavírus môže mať negatívny vplyv na výstavbu maďarského školského centra

Pandémia koronavírusu postavila pred nečakané výzvy aj tú najväčšiu investíciu do výstavby maďarského školského centra na Južnom Slovensku. Plánované dokončenie inštitúcie, ktorá je v súčasnosti hotová na 65%, máj roku 2021, môže súčasná situácia oddialiť. Situácia spôsobená šírením koronavírusu môže negatívne vplyvať na uvoľnenie peňažných zdrojov prichádzajúcich od maďarskej vlády a prípadné rozšírenie koronavírusu medzi stavbármí môže na nedohľadnú dobu pozastaviť výkon stavebných prác. **Predstavitelia Nadácie pre budúcnosť a vývozca spravia všetko v záujme pokračovania výstavby podľa plánu.** V už zastrešených častiach sa zavádza kúrenie, elektrina a uskutočňujú sa povrchové úpravy. Nasledujúcim krokom je zastrešenie telocvične. Vzdelávacia inštitúcia s kapacitou 400 žiakov a škôlkarov tak bude môcť svoje brány prvýkrát otvoriť podľa plánov už začiatkom budúceho septembra.

Az út Szepsitől Washington DC-ig

A szepsi származású Ötvös Tamás tüdőgyógyász magyar családban nevelkedett. Kassán, a Márai Sándor Gimnáziumban, majd a Pavol Jozef Šafárik Egyetem Orvosi Karán tanult. Azóta már az Egyesült Államokban kamatoztatja tudását, a tüdődiagnosztikával foglalkozó 4D Medical vállalat klinikai és orvosi részlegének igazgatója.

Fiatalon egy neves intézményben igazgatói posztot töltesz be. Milyen út vezetett az Egyesült Államokba és hogyan lettél a 4D Medical klinikai és orvosi részlegének igazgatója?

Kassán születtem, Szepsiben nőttem fel – a Hegyen –, ahol szüleimmel és testvéremmel éltem 15 éves koromig. Ekkor gimnazista tanulmányaim visszavezettek Kassára, a Márai Sándor Gimnáziumba. Négy év elteltével úgy döntöttem, megpróbálok bekerülni az orvosi egyetemre, Kassára. Fontos szempont volt, hogy egyetemi tanulmányaim alatt az otthonhoz közel maradjak, ez végül sikerült is. Eleinte kihívást jelentett a szlovák orvosi szakkifejezések elsajátítása. Nem volt könnyű, de nem volt lehetetlen. Nem okozott hátrányt, hogy magyar gimnáziumból mentem szlovák orvosi egyetemre. Az orvostanhallgatók szövetségének elnökévé választottak, valamint tagja voltam az egyetem akadémiai szenátusának – mindez hozzásegített ahhoz, hogy szélesítsem a látókörömet. Tanulmányaim alatt mindig is vonzott a külföld, hogy minél többet megtanulhassak, olyan tudásra is szert tegyek, melyre nálunk nem volt lehetőség. Második évfolyamban a magyarországi Bajcsi-Zsilinszky Kórházban voltam nővérgyakorlaton, negyedikben a Japán Osakától nem messzi Kobe-shi egyetemi kórházában sebész és nőgyógyász gyakorlaton vettem részt. Ötödikben az izlandi Reykjavíkban gyakorlatoztam kardiológia és család-orvostudomány területeken. Hatodikban a budapesti sportkórházban ortopédiai sebészgyakornok tapasztalatot szereztem. Mindemellert a háttérben alvás-orvostudománnyal foglalkoztam – az obstruktív alváskori lélegzetvétel-kimaradásra fejlesztettünk egy holland céggel gyógy-módot. Ennek köszönhetően számtalan szakmai konferenciára eljuthattam Európa-szerte. Negyedikben az orvosi egyetem dékánjának köszönhetően egy konferencia keretében először voltam az Egyesült Államokban, a coloradói Denverben. Hazafelé autóstól mentünk Washington DC-be, majd Baltimore-ba. Itt a Johns Hopkins kórházban megismerkedtem a helyi orvosokkal és kutatókkal.

Egyetemi hatodik évfolyamban azon gondolkodtam, hol helyezkedjek el. Számtalan helyre elküldtem az életrajzomat Szlovákia- és Csehország-szerte, de alig kaptam választ. Csalódásként könyveltem el, hogy a gyakorlati tapasztalataim ellenére legközelebb Csehországban tudtam volna elhelyezkedni. Ekkor jött egy posztdoktori to-

vábbtanulási lehetőség a baltimori Johns Hopkins kórházból, melyet 2014-ben elfogadtam. Eleinte a professzoromnál laktam – senkit sem ismertem az Egyesült Államokban. Négy évig együtt dolgoztunk. 2018 januárjában úgy döntöttem, kilépek az orvosi akadémiai szférából, amelyben limitált volt az orvosi műszerek fejlesztésében történő érvényesülés. A Philips vállalatnak akkoriban szüksége volt olyan kutatókra, akik Európában és ugyanakkor az Egyesült Államokban szerzett tapasztalatokkal is rendelkeznek. Így lettem a Philips Healthcare vállalat diagnosztikai ábrázolás osztályának a fő kutatója. A 4D Medical igazgatói pozícióját nem régóta töltöm be. A cég egy tüdődiagnosztikai ábrázolási módszert fejleszt – lényegében egy szoftverről van szó, mely segítségével az orvos egy négydimenziós képet tud kialakítani a paciens tüdőjéről lélegzetvétel közben.

Mint tudjuk, a legújabb koronavírus terjedése világjárványt okozott – máig hivatalosan több mint 52 millió esetet jegyzünk világszerte. Mi a véleményed a kialakult helyzetről? Mire figyeljenek oda legfőképpen az emberek?

Az egyes országok a maguk módján próbálnak védekezni a vírus ellen. Egyrészt azért, mert kevés körülményben elfogadott szakmai álláspont van jelenleg a kezünkben a koronavírus hatásait és az ellene való védekezést illetően – ez viszont minden nappal változik, minél több ideje van jelen a vírus, annál több kutatás eredménye születik meg. Másrészt azt látom, hogy a koronavírus elleni védekezés módját sokszor olyan szervek határozzák meg, amelyeknek nem biztos, hogy szakmailag ez volna a feladatuk. Politikai kérdéssé nőtte ki magát a helyzet – azok a lakosok, akik a kormánypartok politikai véleményét osztják, az ő álláspontjuk szerint járnak el a vírussal történő védekezésben, akik az ellenzékét ismerik el, szembe mennek az előzőek utasításaival. Itt látom a lehetőséget arra, hogy a döntéshozásban szerepet vállaló politikusok a mára már jelentős számban elérhető kutatásokból induljanak ki a lakosok felé megfogalmazott iránymutatások kialakításakor.

A közvéleményt mindemellert összeesküvés-elméletek és találgatások is befolyásolják, ami szintén gyengíti a közösség védekező pajzsát. Fontos tudatosítani, genetikailag bizonyított, hogy a koronavírus új formája a természetben véletlenszerű mutációként alakult ki, és emberről emberre

terjed, jelen van közöttünk és veszélyt jelent. Nem mesterségesen előállított organizmusról van szó.

De mi lehet a módja a hatékony védekezésnek, mennyire volt erre felkészülve a világ?

A járvány egyik legnagyobb veszélye, hogy az egészségügyi ellátórendszernek nincs elegendő befogadóképessége – nincs elég ágy, egészségügyi műszer, szakszemélyzet. A kórházak felkészületlensége tömeges elhalálozáshoz vezethet járványok idején. Az első és második hullám között normalizálódott a helyzet, jelenleg megint kezd kritikusabbá válni a kórházakban uralkodó helyzet. Fontos, hogy az, aki megfertőződött, vonuljon karanténba annak érdekében, hogy ne terjessze tovább a betegséget – az egyén felelősségvállalása kulcsfontosságú a járvány alatt.

Ugyanakkor minden ember másképp reagál a vírusra. Természetesen van egy alap reakció, melyet a vírus kivált, a további felmerülő hatásokra viszont nagy befolyással lehet például az, hogy az adott személy milyen etnikai csoporthoz tartozik. Az afro-amerikai és dél-amerikai állampolgárokat még nálunk is jobban eléri a vírus, nekik sokkal nagyobb affinitásuk van a krónikus tüdőbetegségekre. A kigyógyult betegek ugyancsak maradó károsodással számolhatnak a tüdejükön vagy a szívükön. A vírust könnyű elkapni, mivel felületeken is sokáig képes túlélni, mindemellert a levegőben terjed. Itt a tél, minél hidegebb lesz, kint annál nehezebben fog megmaradni, terjedni. Ellenben bent a fűtés és a magasabb páratartalom miatt sokkal jobban terjed majd a vírus. Épp emiatt lehet a második hullám még súlyosabb, mint az első.

Mit üzennél a szepsieknek, illetve fiatal orvosként azoknak, akik most választanak egyetemet, vagy most gondolkodnak a továbbtanulásról?

Saját tapasztalatból azt mondhatom, nem kell félni magyar középiskolába menni. Az anyanyelven tanulás önbizalmat ad és egy kis igyekezettel bármikor érvényesülni tudunk szlovák nyelven – iskolaválasztásnál nem állhatja meg a helyét a már ismert „ha szlovák iskolába megy, könnyebben érvényesül Szlovákiában” kijelentés.

Az otthoniak vigyázzanak magukra és egymásra! Békés ünnepeket kívánok mindenkinek.

Z Moldavy do Washingtonu DC

? V tak mladom veku zastávaš riaditeľskú pozíciu v známej inštitúcii. Aká cesta Ťa priviedla do Spojených štátov, kde si sa stal riaditeľom klinického oddelenia 4D Medical?

Narodil som sa v Košiciach a vyrastal v Moldave, na "kopci", kde som so svojimi rodičmi a bratom žil do svojich 15 rokov. Vtedy ma moje štúdium priviedlo späť do Košíc. Šiel som tam totiž na gymnázium. Po štyroch rokoch som sa rozhodol, že sa pokúsim dostať sa na medicínu do Košíc. Dôležitým aspektom bolo, aby som počas svojho štúdia ostal blízko domova a nakoniec sa to aj podarilo. Spočiatku bolo pre mňa výzvou osvojiť si slovenské medicínske výrazy. Nebolo to jednoduché, no nebolo to ani nemožné. To, že som na slovenskú univerzitu šiel z gymnázia s vyučovacím jazykom maďarským, som nevnímal ako nevýhodu. Zvolili ma za predsedu združenia študentov lekárskej fakulty a bol som aj členom akademického senátu UPJŠ – to všetko mi umožnilo rozšíriť si obzory. Počas štúdia ma to vždy ťahalo do zahraničia. Túžil som sa naučiť čo najviac, osvojiť si vedomosti, ku ktorým som sa u nás nemal možnosť dostať. V druhom ročníku som absolvoval zdravotnícku prax v nemocnici Bajcsi-Zsilinszky v Maďarsku, vo štvrtom ročníku som bol na chirurgickej a gynekologickej praxi v univerzitnej nemocnici Kobe-shi neďaleko mesta Osaka v Japonsku. V piatom ročníku som získal prax z kardiológie a rodinného lekárstva v Reykjavíku na Islande. V šiestaku som absolvoval prax z ortopedickej chirurgie v športovej nemocnici v Budapešti. Popri tom som sa zaoberal spánkovou medicínou – s holandskou spoločnosťou sme vyvíjali liečbu na obštrukčné spánkové apnoe, teda zástavu dýchania počas spánku. Vďaka tomu som sa mal možnosť dostať na mnoho konferencií po celej Európe. V štvrtom ročníku som vďaka dekanovi univerzity UPJŠ mohol prvýkrát vycestovať do USA na konferenciu do Denveru v Colorade. Cestou domov sme šli autom cez Washington DC a vycestovali sme aj do Baltimoru. Tam som sa v nemocnici Johnsa Hopkinsa zoznámil s miestnymi výskumníkmi a lekármi.

V šiestom ročníku som začal uvažovať, kde by som mohol pôsobiť. Svoj životopis som poslal na mnoho miest na Slovensku a aj v Českej republike, no spätnej väzby sa mi takmer nedostalo. Považoval som sa za sklamanie, že aj napriek svojim praktickým skúsenostiam by som sa najbližšie vedel

umiestniť až v Česku. Vtedy prišla ponuka na postgraduálne štúdium z nemocnice Johnsa Hopkinsa v Baltimore, ktorú som v roku 2014 prijal. Spočiatku som býval u môjho profesora – nikoho som v USA nepoznal. Pracovali sme spolu štyri roky. V januári 2018 som sa rozhodol, že opustím akademickú sféru, v ktorej bola limitovaná možnosť uplatniť sa v oblasti vývoja medicínskych prístrojov. Spoločnosť Philips v tom čase potrebovala výskumníkov, ktorí disponovali skúsenosťami získanými v Európe a zároveň v USA. Takto som sa stal hlavným výskumníkom oddelenia diagnostického zobrazovania spoločnosti Philips Healthcare. Na pozícii riaditeľa spoločnosti 4D Medical pracujem len niekoľko týždňov. Táto spoločnosť vyvíja nový spôsob zobrazovania pri diagnostike pľúcnych ochorení – ide v podstate o softvér, vďaka ktorému vie lekár získať štvorrozmerný obraz pľúc pacienta počas jeho nádychu.

? Šírenie nového koronavírusu spôsobilo svetovú pandémiu – dodnes evidujeme oficiálne viac než 52 miliónov prípadov ochorenia. Aký je tvoj názor na vzniknutú situáciu? Na čo by si mali ľudia dávať najväčší pozor?

Jednotlivé štáty sa snažia brániť proti vírusu po svojom. Jednak preto, lebo v súčasnosti máme k dispozícii limitované množstvo plne akceptovaných odborných stanovísk o dopadoch koronavírusu a spôsoboch obrany proti nemu – to sa však mení každým dňom, čím dlhšie je vírus prítomný, tým viac výskumov sa dopracuje k výsledku. Na druhej strane vidím to, že spôsob obrany proti koronavírusu určujú často také inštitúcie či entity, ktorých odbornou úlohou by to mnohokrát byť nemalo. Situácia prerástla do politickej otázky – občania, ktorí zdieľajú názor vládnucej politickej strany, konajú pri prevencii pred koronavírusom podľa ich odporúčaní. Naopak tí, ktorí uznávajú stanovisko opozície, idú naprieč vládnym odporúčaniam. Tu vidím príležitosť na to, aby politici, ktorí sú v rozhodovacej pozícii, začali pri formulácii usmernení smerom k obyvateľom vychádzať z už početného množstva dostupných výskumov.

Verejnú mienku pritom ovplyvňujú aj konšpiračné teórie a dohady, čo takisto oslabuje obranný štít spoločnosti. Je dôležité si uvedomiť, že je genetiky dokázané, že nová forma koronavírusu vznikla náhodnou mutáciou v prírode, šíri sa z človeka

Plúcny špecialista Tamás Ötvös pochádza z Moldavy, kde vyrastal v maďarskej rodine. Študoval na Gymnázium Sándora Máraiho v Košiciach a neskôr na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika. Svoje vedomosti uplatňuje v USA, kde v súčasnosti pôsobí ako riaditeľ klinického oddelenia spoločnosti 4D Medical, ktorá sa zaoberá pľúcnou diagnostikou.

na človeka, je prítomná medzi nami a predstavuje nebezpečenstvo. Nie je to umelo vytvorený organizmus.

? Čo môže byť účinným spôsobom ochrany, do akej miery bol svet na niečo také pripravený?

Jedným z najväčších nebezpečí pandémie je, že systém zdravotníctva nemá dostatok kapacít – nie je dostatok nemocničných postelí, medicínskych prístrojov, odborného personálu. Neprípravenosť nemocníc môže viesť k masovej úmrtnosti v čase pandémie. Medzi prvou a druhou vlnou sa situácia normalizovala, v súčasnosti začína byť situácia v nemocniciach opäť kritická. Je dôležité, aby ten, kto bol infikovaný, išiel do karantény, aby nešíril chorobu ďalej – zodpovedný prístup jednotlivcov je počas pandémie kľúčový.

Každý človek pritom reaguje na vírus inak. Samozrejme, existuje všeobecná reakcia, ktorú vírus spustí, na ďalšie možné účinky však môže mať vplyv napríklad aj to, k akej etnickej skupine daný jednotlivec patrí. Na afroamerických a juhoamerických obyvateľov má vírus ešte väčší dopad ako na nás, keďže majú oveľa vyššiu náchylnosť na chronické pľúcne ochorenia. Pacienti, ktorí vyzdraveli, môžu takisto počítať s trvalými následkami na pľúcach či srdci. Vírusom je možné sa infikovať veľmi jednoducho, keďže dlho prežije aj na povrchoch a zároveň sa šíri vzduchom. Prišla zima, čím bude chladnejšie, tým ťažšie bude vírus prežívať a šíriť sa vonku. Naopak vnútri sa bude šíriť kvôli teplu a vysokej vlhkosti o to viac. Práve preto môže byť druhá vlna ešte závažnejšia, ako bola tá prvá.

? Čo by si odkázal Moldavčanom, a ako mladý lekár tým, ktorí si práve volia univerzitu alebo rozmýšľajú o ďalšom štúdiu?

Z vlastnej skúsenosti môžem povedať, že sa netreba báť ísť na strednú školu s vyučovacím jazykom maďarským. Štúdium v materinskom jazyku dáva sebavedomie a s trochou snahy sa vieme kedykoľvek uplatniť aj v slovenskom jazyku – pri voľbe školy už neobstojí známý výrok „ak pôjde do slovenskej školy, jednoduchšie sa uplatní na Slovensku“.

Domáci, dávajte pozor na seba a na všetkých okolo seba! Želám každému pokojné sviatky.

Fotó: Bartók Csongor

Samosprávny obzor

V poradí 22. mimoriadne zasadnutie mestského zastupiteľstva sa uskutočnilo 20. októbra 2020 v kultúrnom dome v Budulove.

Po tradičných procesných bodoch (voľba zapisovateľa, odsúhlasenie programu, interpelácie poslancov, komentáre atď.) mestská rada vzala na vedomie hlásenia hlavného kontrolóra a primátora. Nasledovala voľba nového náčelníka mestskej polície, stal sa ním Michal Gamráth. Zastupiteľstvo taktiež odsúhlasilo niekoľko verejných obstarávaní, ktoré poslúžia rozvoju mesta. Rada zároveň odsúhlasila poskytnutie pozemku potrebného pre zavedenie plynu do školského centra. Mestská rada ďalej vzala na vedomie správu o stave mestského vozového parku a sťažnosť na obyvateľov Debrádskej ulice kvôli rušeniu kludu. Na programe bola aj 12. úprava rozpočtu a úprava všeobecne záväzného nariadenia o podpore študentov – obe úpravy prešli s podporou potrebného počtu poslancov. Medzi rozvojové plány mesta patrí výstavba mestského športového areálu s tartanovým atletickým ihriskom s podporou štátu. Zastupiteľstvo odsúhlasilo žiadosť o úver na spolufinancovanie projektu. Pandémia COVID-19 vplyva na viaceré oblasti v celom našom regióne – obeť koronavírusu sa stal aj Penzión Bodva. S lútosťou oznamujeme, že zastupiteľstvo odsúhlasilo zahájenie likvidačného konania.

Dňa 13. novembra 2020 sa uskutočnilo 23. zasadnutie zastupiteľstva, na ktorom rada jednoducho odsúhlasila úpravu podmienok verejného obstarávania na zabezpečenie spracovania domového odpadu.

Obom zasadnutiam mestského zastupiteľstva predchádzali pracovné stretnutia, kde sme si do detailov prešli a okomentovali jednotlivé body programu. Diskusie boli prínosné a konštruktívne.

Aj touto cestou by sme v mene mestského zastupiteľstva a vedenia mesta radi zaželeli každému čitateľovi pokojné, požehnané Vianoce a úspešný vstup do nového roka v zdraví a bez vírusu.

Zoltán Dobos, István Zachariaš, László Zupko
Poslanci mestského zastupiteľstva zo strany SMK

Önkormányzati szemle

A szepestvárosi képviselő-testület 22., soron kívüli ülésének a bodollói kultúrház adott otthont 2020. október 20-án.

A szokásos eljárású ügyek (jegyzőkönyvvezető megválasztása, program jóváhagyása, képviselői interpellációk, hozzászólások stb.) után a főellenőr és a polgármester jelentését vette tudomásul a közgyűlés. Ezt követően került sor a városi rendőrség új parancsnokának megválasztására, Michal Gamráth személyében. A testület jóváhagyott több pályázati kiírást is, ami városunk fejlesztését szolgálja. Az egyházi iskolaközpont építésénél a gázvezeték bevezetéséhez szükséges földterület rendelkezésre bocsátását is megszavazta a közgyűlés. Tudomásul vettük a városi géppark, illetve a járművek műszaki állapotáról szóló jelentést és a debródi úti lakosok csendháborítása miatti panaszt is. Napirendre került a város 12. költségvetésmódosítása is, ami kelendő támogatást kapott, csakúgy mint a 118-as számú, a diákok egy főre eső támogatásáról szóló általános érvényű rendelet módosítása is. Városfejlesztési céljaink közé tartozik, hogy állami segítséggel a közeljövőben egy városi sportszarnok és atlétikai tartan pálya épüljön meg, ennek a társfinanszírozásához az önkormányzat jóváhagyta a szükséges hitel felvételét. Sajnos a COVID-19 járvány sok mindennek a sorsát megpecsételte a térségünkben is, így sajnálattal közöljük, hogy a Bódva Penzió is a járvány áldozatává vált, amelynek felszámolását indítványozta a testület.

2020. november 13-án került sor a 23. ülésre, amelyen egyhangúlag jóváhagyta a képviselő-testület a háztartási hulladék feldolgozásának a biztosítására kiírt közbeszerzés feltételeinek a módosítását.

Mindkét önkormányzati gyűlést munkaértekezlet előzte meg, ahol részleteiben véleményeztük az egyes programpontokat. Tárgyalásaink konstruktív, építő jellegűek voltak.

Ezúton szeretnénk minden kedves olvasónak békés, áldott karácsonyi ünnepeket, egészségben, sikerekben gazdag, vírusmentes új évet kívánni a városi képviselő-testület és a városvezetés nevében is!

Dobos Zoltán, Zachariaš István és Zupko László
A Szepestvárosi Önkormányzat MKP-s képviselői

Pénzügyekről egyszerűen - Folyószámlahitel: a csábító szirén

December klasszikusan az a hónap, amikor a legtöbbet vásárlunk. A felmérések szerint akár 10-40 százalékkal is többet költünk, mint az év többi napján. A kereskedők egész éves forgalmuk több mint egytizedét ebben a hónapban keresik meg. Ha az utolsó negyedévet vesszük górcső alá, a kiskereskedések éves forgalmuk közel egyharmadát ekkor számlázzák ki.

A pénztárcánk azonban nem feneketlen, legalábbis legtöbbünknek nem korlátlanok a lehetőségei. Nem árt figyelni, hogy a karácsonyi ajándékok mellett a számlákra, és a havi kiadásokra is jusson elég pénz. A bankok előszeretettel kínálnak a számlánkhoz folyószámlahitelt (debet, povolené prečerpanie), egy bizonyos keretösszeget, melyet egyfajta pluszként elkölthetünk. Ennek nagysága változó lehet mindenkinél, a bankok általában át-

látják a havi kiadásainkat, pláne, ha már egy ideje az ügyfelük vagyunk, és látják a fizetésünk. Ezek alapján ki tudják számolni, mekkora összeget adhatnak, viszonylag kockázatmentesen.

Ha úgy gondoljuk, hogy élünk ezzel a lehetőséggel, nem árt egy-két dologra figyelni. Még ha a bankok jóval magasabb összeget is kínálnak folyószámlahitel formájában, semmiképp se kérjünk többet, mint az egy havi fizetésünk. Ha túlságosan megszokjuk, hogy meríthetünk a végtelenségig, nagy bajban leszünk, amikor később vissza kell adnunk. A folyószámlahitelek előnye a hitelkártyával szemben, hogy ha nem használjuk, akkor nincs havi díj, ám a kamat itt is nagyon magas: 15-20 százalékos is lehet. A kamatot csak a használt összeg után fizetjük, és csak azokra a napokra, amikor kölcsönvettük – például, ha egy nagyobb összeget mindenképp ki kell fizetnünk az adott hónap 10-én, ám a fizetésünk, csak 15-én jön, megúszhatjuk pár eurós költséggel. Ha azonban

egész hónapban használunk 1000 euró körüli összeget, akkor 16 eurót is levonhatnak költségként.

Véleményem szerint a folyószámlahitelt mindenképp csak végső esetben alkalmazzuk, ha tényleg nem tudunk már mihez nyúlni. Semmiképp se legyen belőle egy havi rutin, hogy ebből fedezzük a csip-csup kiadásainkat, vagy olyan dolgokat, amik egyáltalán nem létszükségletek. Ne feledjük, ez ugyanúgy beleszámítódik a hiteleink közé, vagyis, ha pl. lakáshitelt tervezünk felvenni, előfordulhat, hogy pont emiatt csökken a felvehető összeg nagysága. Ha túl nagyra nő a hitel, sokkal olcsóbb kiváltani személyi kölcsönrel, esetleg refinanszírozással, több hitel összekötésével egy lakáshitelben. A legideálisabb azonban még mindig az előbb spórolj, aztán költés filozófia, illetve a váratlan kiadások fedezésére a pénzügyi tartalék, melynek nagysága ideálisan 3-6 havi kiadások összege.

Zsupcsan Zoltán,
a penzugy.sk főszerkesztője

Az egyházi iskolaközpont diákjai újabb sikert arattak

Az idén is a szépsi Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont csapata győzött a Mobilszem című Kárpát-medencei diák-filmversenyen. Az Ördögszikla című alkotás más filmes megmérettetéseken is sikeres volt.

A magyarországi Oktatási Hivatal második alkalommal hirdette meg Mobilszem című diák-filmversenyét a Kárpát-medence magyar tanítási nyelvű iskolák diákjainak, két kategóriában, az általános iskolák felső tagozatán, illetve a középiskolában tanuló diákok számára.

Az idei évben összesen 68 kisfilm érkezett be 23 csapattól és 33 egyéni nevezőtől. Általános iskolai kategóriában összesen 39 – ebből 5 Szlovákiából – középiskolai kategóriában 29 kisfilm vett részt a pályázaton.

A szakmai zsűri döntése alapján a szépsi Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont csapata első helyezést nyert. A Nagy Gabriella, Gacsay Bence Barnabás és Kuzma Ádám alkotta csapat Az Ördögszikla című alkotásával győzött.

„Technikai megvalósításban messze a legkiemelkedőbb az összes rövidfilm közül. Átgondolt, kreatív kamerabeállítások, profi vágás és átgondolt cselekményvezetés. Az alkotók pontosan tudták, hogyan kell életre kelteni a cselekményt, üresjárat és amatőr hibák nélkül. Kiemelkedő munka” – értékelte a zsűri a szépsi diákok filmjét. Az iskola csapata tavaly is első helyezést nyert, akkor a Torna kincse című filmjükkel.

Nagy István, a Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont igazgatója rámutatott, Az Ördögszikla nemcsak a Mobilszem versenyen lett fődíjas, hanem más versenyeken is kiváló eredményeket ért el. A 7. Savaria Film-szemle diákfilm kategóriájában 3. helyet nyert, a film feliratos verziója pedig a CINEAMA 2020 nevű szlovák versenyben élszereplős filmek kategóriában 2. helyen végzett.

„Úgy tűnik, jó úton járunk, hisz három különböző filmfesztiválon is megmérettettük ezt a filmet, és mindhárom díjat nyert” – mondta az igazgató. „A kisfilm érdekessége, hogy egy mondát, a jászói Ördögszikla mondáját dolgozza fel. Így van egy regionális jellege, oktatunk, nevelünk is vele, iskolán belül és kívül, hogy ezek a legendák ne merüljenek feledésbe” – tette hozzá Nagy István.

Forrás: ma7.sk

Filmový úspech študentov Cirkevného školského centra bl. Sára Salkaházi

Aj v tomto roku vyhral študentskú filmovú súťaž v Karpatskej Kotle s názvom Mobilszem tím Cirkevného školského centra bl. Sára Salkaházi. Dielo s názvom Ördögszikla bolo úspešné aj na ďalších filmových súťažiach.

Maďarský úrad pre vzdelávanie už po druhýkrát vyhlásil filmovú súťaž s názvom Mobilszem pre študentov škôl s vyučovacím jazykom maďarským v Karpatskej kotline v dvoch kategóriách – pre žiakov druhého stupňa základných škôl a pre študentov stredných škôl.

V tomto roku sa prihlásilo dokopy 68 krátkych filmov, 23 skupín a 33 sú-

ťažiacich. V kategórii pre základné školy spolu súťažilo 39 filmov – z toho 5 pochádzalo zo Slovenska – do kategórie pre stredné školy sa prihlásilo 29 filmov.

Na základe rozhodnutia odbornej poroty vyhral tím z Cirkevného školského centra bl. Sára Salkaházi prvé miesto. Skupina v zostave Gabriella Nagy, Bence Barnabás Gacsay a Ádám Kuzma vyhrala súťaž so svojím dielom s názvom Ördögszikla

„Z hľadiska technických riešení je tento krátky film zďaleka najvýnimočnejší spomedzi všetkých. Nastavenia kamery sú kreatívne a premyslené, strihy sú profesionálne a dej premyslený. Tvorcovia presne vedeli, ako treba oživiť dianie na plátne bez voľnobehu a amatérskych chýb. Naozaj výnimočné dielo” – hodnotila porota film moldavských študentov. Tento tím vyhral prvé miesto aj v predchádzajúcom roku s filmom s názvom Torna kincse – Poklad Turne.

István Nagy, riaditeľ školského centra bl. Sára Salkaházi poukázal na to, že film s názvom Ördögszikla nevyhral hlavnú cenu len v súťaži Mobilszem, dosiahol tiež výborný výsledok aj v iných súťažiach. V kategórii študentských filmov na 7. prehliadke filmov Savaria vyhral 3. miesto, verzia filmu s titulkami skončila na druhom mieste v slovenskej súťaži CINEMA 2020 v kategórii filmov so živými postavami.

„Zdá sa, že sme na dobrej ceste. Zúčastnili sme sa troch rôznych filmových festivalov, skúsili sme to s týmto filmom v niekoľkých súťažiach a vždy sme si priniesli aj cenu” – hovorí riaditeľ. „Zaujímavosťou filmu je, že spracúva legendu Jasovskej Čertovej skaly a tím má určitý regionálny charakter. Vďaka tomuto filmu učíme, v rámci školy aj mimo nej, aby ľudia nezabudli na legendy a aby ony neupadli do zabudnutia” – dodal István Nagy.

Fotó: ma7.sk

Financie jednoducho - Povolené prečerpanie: vábiaca Siréna

December je už tradične mesiac, kedy nakupujeme najviac. Podľa prieskumov míňame o 10 až 40 percent viac ako v mesiacoch. Predajcovia uskutočnia viac než desatinu svojho obratu práve v tomto mesiaci. Ak skúmame posledný štvrtok, maloobchody fakturujú bežmála tretinu svojich tržieb v tomto období.

Naša peňaženka má však svoje dno, teda aspoň možnosti väčšiny z nás nie sú nekonečné. Nie je na škodu si odsledovať, aby sa popri vianočných darčekom ušlo aj na účty a pravidelné mesačné výdavky. Banky s radosťou ponúkajú k bankovému účtu možnosť povoleného prečerpania, určitú rámcovú hodnotu, ktorú môžeme minúť ako nejaké plus. Výška tejto hodnoty môže byť u každého rôzna, banky zvyčajne majú prehľad o našich mesačných výdavkoch, a to hlavne vtedy, ak sme už nejaký ten čas ich klientmi a vidia našu mzdu. Na základe týchto informácií vedia vypočítať, akú sumu nám môžu poskytnúť pomerne bez rizika.

Ak uznáme za vhodné využiť túto možnosť, nie je na škodu dať si pozor na niekoľko vecí. Aj keď banky ponúknu oveľa vyššiu sumu vo forme povoleného prečerpania, v žiadnom prípade nežiadajme viac ako náš mesačný príjem. Ak si príliš zvykne-

me, že môžeme čerpať donekonečna, dostaneme sa do veľkých problémov, keď náš dlh budeme musieť neskôr splatiť.

Výhodou povoleného prečerpania oproti kreditným kartám je, že ak ho nevyužijeme, neplatíme mesačné poplatky, no úroky sú aj v tomto prípade veľmi vysoké: až do 15-20%. Úroky hradíme len za čerpanú hodnotu a len po dobu počtu dní, kým máme peniaze požičané. Napríklad ak musíme určitú väčšiu sumu uhradiť presne 10. deň daného mesiaca, no naša výplata príde až 15., môžeme z toho vyviaznuť s pár eurovým nákladom. Naopak, ak používame sumu v hodnote 1000 eur celý mesiac, môže si od nás banka vypýtať až 16 eur na poplatkoch.

Podľa môjho názoru by sme mali povolené prečerpanie využiť iba v krajnom prípade, ak už naozaj

nevieme po čom siahnuť. V žiadnom prípade by z toho nemala vzniknúť pravidelná rutina, teda, že týmto spôsobom hradíme naše všelijaké výdavky alebo veci, ktoré vôbec nie sú nevyhnutné. Nezabúdajme, aj takýto typ úveru sa započítava medzi naše úvery, čiže ak by sme si potrebovali zobrať úver na nehnuteľnosť, môže sa stať, že práve kvôli prečerpaniu sa zníži výška prideleného úveru. Ak je prečerpanie už nadmieru vysoké, je lacnejšie ho zaplatiť prostredníctvom osobnej pôžičky, prípadne refinancovaním, spojením viacerých úverov v jeden hypotekárny úver. Najideálnejšia je však stále filozofia najskôr spor, potom míňaj. Popripade na úhradu nečakaných výdavkov používať peňažné rezervy, ktorých veľkosť je ideálne 3 až 6-násobok našich mesačných výdavkov.

Zoltán Zsupcsan,
šéfredaktor portálu penzugy.sk

To je naozaj všetko čo si podnikatelia zaslúžia?

Pomaly sa blížime ku koncu roka 2020 a každodenný život na Slovensku ešte stále určujú dôsledky pandémie koronavírusu. Samozrejme aj pre súčasnú, druhú vlnu pandémie boli pripravené plány pre zdravotníctvo a ekonomiku, ich realizácia v praxi je však na viacerých miestach nedostatočná. V nasledujúcich riadkoch si prejdeme akčný plán Matovičovej vlády, ktorý bol pripravený pre podnikateľov. Keď vysvitlo, že vláda nechce pustiť ruku podnikateľov a bude pokračovať vo svojom programe hospodárskej prvej pomoci, viacerí podnikatelia, medzi nimi aj ja, sa dosť potešilo a vydýchlo si. Po dlhom študovaní detailov programu a spätnej väzbe od niekoľkých desiatok podnikateľov smerom k nášmu združeniu podnikateľov sme však ostali ako obarení. Museli sme si uvedomiť, že sme počítali s niečím iným. Bohužiaľ, musíme skonštatovať, že vládny balíček prvej pomoci v tejto svojej súčasnej forme za veľa nestojí.

Väčšina podnikateľov bohužiaľ vôbec nemôže požiadať o pomoc. Dôvody sú nasledovné:

1. Pomoc je smerovaná predovšetkým na mzdy zamestnancov, čiže neberie ohľad na všetky formy zamestnávania. Tí, ktorí síce nezamestnávajú, ale spolupracujú napríklad so živnostníkmi, nie sú oprávnení požiadať o pomoc.
2. Veľa mikropodnikov a malých podnikov vôbec nemá zamestnancov. Preto výpadok tržieb bolí o to viac. Hoci v ich prípade je možné kvôli výpadku tržieb požiadať o pomoc, avšak len do maximálnej hodnoty 315 eur. Túto formu pomoci môžu využiť iba jedno-osobové eseróčky alebo živnostníci. Právnické osoby, ktoré majú viacerých majiteľov, túto formu pomoci už využiť nemôžu.

Zároveň je mnoho takých, ktorí nepožiadajú o pomoc preto, lebo sa im to neoplatí. Kým na jednej strane udelená suma nie je postačujúca na udržanie podniku, na strane druhej proces požiadania o pomoc so sebou prináša takú administratívnu záťaž a potrebu tvorenia dôkladnej dokumentácie kvôli pravdepodobným kontrolám, že si podnikatelia dvakrát rozmyslia, či do toho vôbec ísť. Už aj počas prvej vlny bola badateľná táto reakcia zo strany podnikateľov. V druhej vlny sa tento jav ešte viac posilnil.

Riešenie je jednoduché!

Podľa môjho názoru, ak striktnosť obmedzení a neefektívna podpora pre podnikateľov ostane nezmenená, dôsledkom bude to, že mnoho malých podnikateľov zbankrotuje. Riešenie je pritom tak jednoduché.

1. Pri podpore miezd je potrebné brať do úvahy všetky formy zamestnávania!
2. Dôležité je, aby bol podnikateľ v prípade výpadku tržieb oprávnený požiadať o pomoc pre každú formu podnikania! Nech je miera pomoci určená vo výške tržieb daného mesiaca v roku 2019.

Ak by boli tieto opatrenia zavedené, podnikateľský sektor by pravdepodobne vydržal toto obzvlášť náročné obdobie. Ak však budú opatrenia zosťavené nie hlavou podnikateľov, ale podľa zmýšľania byrokratov, onedlho budú podnikatelia vo veľkých problémoch a s nimi aj obyvatelia – my všetci.

Týnyleg ennyit érdemelnek a vállalkozók?

Lassan itt a 2020-as év vége és Szlovákia mindennapjait még mindig a koronavírus-járvány hatásai és következményei határozzák meg. Természetesen a mostani, második hullámra is készült mind egészségügyi, mind pedig gazdasági terv, a kivitelezésük azonban több helyen foghíjas. A következő sorokban a Matovič-kabinet vállalkozásokat megsegítő akciótervét tekintjük át. Mikor világossá vált, hogy a kormány nem szeretné elengedni a vállalkozók kezét, és folytatja a gazdasági elsősegély programját, több vállalkozó, köztük én is, nagyon megörültem, fellélegeztem. Az elsősegély hosszas tanulmányozása, valamint a vállalkozói szövetségünk felé érkező több tucat vállalkozó visszajelzése után azonban jött a feketeleves, és kénytelenek voltunk rádöbbedni, hogy nem épp erre számítottunk. Sajnos ki kell mondani, a kormány gazdasági mentőcsomagja, így, ebben a formában nem sokat ér.

A legtöbbben sajnos egyáltalán nem tudnak támogatást igényelni. Az okok a következők:

1. A támogatás legfőképpen az alkalmazottak bérezésére irányul, tehát nem vették figyelembe az összes munkáltatói formát, így például azok után, akik nem alkalmazottak, csak számláznak (vállalkozói vagy megbízási jogviszony), már nem jogosult támogatást kérni a vállalkozó.
2. Sok mikro- és kisvállalkozásnak egyáltalán nincs alkalmazottja, viszont bevételkiesése annál inkább. Az ő esetükben ugyan lehet bevételkiesés után támogatást igényelni, azonban mindössze 315 euróig. Ezt azonban csak az egyszemélyes vagy az egyéni vállalkozások tehetik meg. A többszemélyes tulajdonú vállalkozások már nem jogosultak ilyen támogatásra.

Nagyon sokan vannak, akik viszont azért nem igényelnek támogatást, mert egyszerűen nem éri meg számukra. Míg az egyik oldalon a megítélt támogatás összege egyeseknek nem elégséges vállalkozásuk fenntartásához, a másik oldalon viszont olyan mennyiségű adminisztrációs terhet von maga után a megpályázása, valamint a dokumentálása a későbbi esedékes ellenőrzések végett, hogy a vállalkozók kétszer is meggondolják a támogatás igénylését. Már az első hullám alatt is érezhető volt ez a tendencia a vállalkozók részéről, és sajnos a második hullámra ez még inkább erősödött.

A megoldás egyszerű!

Véleményem szerint, ha a korlátozások szigora és a vállalkozások nem hatékony támogatása tartósan megmarad, annak az lesz a következménye, hogy rengeteg kisvállalkozó idő előtt lehúzza a redőnyt. A megoldás pedig nagyon egyszerű.

1. A bérezések támogatásánál vegyék figyelembe az összes munkáltatói formát!
2. A vállalkozó a bevételkiesés esetében jogosult legyen támogatást kérni minden vállalkozói formánál! A támogatás mértéke pedig a 2019. évi adott hónap forgalma mértékében legyen megszabva.

Ha ezeket az intézkedéseket bevezetnék, a vállalkozói szektor valószínűleg kibírná ezt a nagyon nehéz időszakot. Viszont, ha az intézkedéseket nem a vállalkozói igényeknek megfelelően, hanem a bürokraták gondolkodásával állítják össze, rövidesen nagyon nagy bajban lesznek vállalkozóink, és általuk pedig mi, lakosok is.

Iván Tamás,

A Szlovákiai Magyar Vállalkozók Szövetségének elnöke,
A Baross Alapítvány igazgatója

Szepsi Színes Moldavské Farebné

Olvasóink figyelmébe:

Lapunk következő száma
2021. március 31-én, szerdán jelenik meg.

Do pozornosti našich čitateľov:

Nasledujúce číslo našej publikácie vyjde
31. marca 2021 (v stredu).

Visszapillantó - A Vöröskereszt kezdetei Szepsiben 1. rész

A végzetes sarajevói merényletet követően felgyorsultak a régi világ politikai eseményei. A nagy háború, amelyről akkor még senki sem sejtette, hogy az I. világháború nevet kapja és alapjaiban rengeti meg a világot, sok új elkerülhetetlen eseményt váltott ki. Városunkban is korán ráébredtek, hogy az új háborús körülmények addig szokatlan hozzáállást követelnek.

Egy segítő és önzetlen szervezet igénye már az 1848/49-es forradalmi években jelentkezett. Maga a tulajdonképpeni mozgalom ötlete **Jean Henri Dunant** svájci üzletembertől ered, aki 1859-ben megszervezte a környező lakosság segítségével, a solferinói csataterén maradt sebesültek ellátását. Láttá, ahogyan a csata elültével, napnyugta után a kamilliónus szerzetesek, akik a skapuláréjukon vörös színű keresztet viseltek, eltemették a halottakat és a csataterén maradt sebesülteket ellátták. Ezen a példán felbuzdulva, 1863-ban megalakította az ún. Ötök Bizottságát, amelyből 1880-ban jött létre a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottsága. 1864 augusztusában 16 ország részvételével megkötötték a Genfi Egyezményt, amely a háborúban sebesült katonák helyzetén igyekezett javítani. (Ezt az első egyezményt még továbbiak követték, ugyanezen a néven.) A nagy háború végén aztán csatlakoztak a Vöröskereszthez a Vörös Félhold és a Vörös Oroszlán szervezetek is. (Részletesebben lásd a világháló hu.wikipedia.org oldalán).

A régi Magyarország a kiegyezés után (1867) fokozatosan csatlakozott a mozgalomhoz. 1879 márciusában alakult meg a Magyar Országos Segélyező Nőegylet Erzsébet királyné védnöksége alatt. Bizonyos értelemben ez lett a magyar Vöröskereszt elődje. 1881. május 17-én a MTA dísztermében azután megalakult a Magyar Vöröskereszt. 1882 januárjában a nemzetközi szervezet tagja lett. (Részletesen lásd a világháló hu.wikipedia.org oldalán). A ki-

sebb településeken azonban csak a nagy háború hozta meg az igényt a helyi egyletek megalakulására.

Az első szepsi vöröskereszt tagnévsor 1914. szeptember 5-éhez kötődik. Az alapító, illetve a legkorábban csatlakozott tagok között olyan neveket találunk, mint például Szepsi nagyközség, Géczy Gyula főszolgabíró, Ft. Szokolszky Bertalan, dr. Pollacsek Bódog, Halmy István, Nagytiszteletű Kovács Béla, Havas János, Tóth Gusztáv, dr. Wohl Sámuel, dr. Fodor Jenő, Kerekes Károly, Ifj. Meczner Lajos, Davidovics Emil és neje, Bakacsy Pálné, Bartalos Jánosné, Czipszer Lajosné, Sarnecky Vilmos, Nagy Márton, özv. Halmy Károlyné, Szövényi Gusztáv, Gaál Károly, özv. Gábel Ferencné, Góts Béla, Ottóhal Kálmán, Kádár István és neje, Tinis Józsefné, özv. Soltész Károlyné. Mintegy 110 személy és intézmény. Ma még sokuknak a nevét megtaláljuk a szepsi köztemetőben, de sajnos nem biztos, hogy ez a közeljövőben is így marad.

Az alapítók névsorának tetejére felkerült a helyi pecséten kívül még egy 1914. november 20-i bejegyzés, mely szerint 2,40 koronáért az alapító és rendes tagok megrendelhetnek egy ovális alakú fehér lapon lévő Vöröskeresztet, felette a magyar koronával.

- ha -

Pohľady do minulosti - Začiatky organizácie Červený kríž v Moldave 1. časť

Po osudovom výstrele v Sarajeve sa začali diať dovtedy nevidané udalosti. Ešte nik netušil, že začínajúca veľká vojna čoskoro dostane prívlastok – „I. svetová“ a otrásie celým svetom. Aj moldavčania čoskoro zistili, že sa mení svet, a sním aj požiadavky doby.

Potreba organizácie, ktorá by nezištne pomáhala pri katastrofách a vojnách sa objavila už v revolučných rokoch 1848/49. So samotným nápadom založiť Červený kríž prišiel švajčiarsky obchodník **Jean Henri Dunant**, ktorý v roku 1859 pomocou civilného obyvateľstva zorganizoval ošetrovanie ranených po bitke pri Solferine. Vtedy videl, ako kamilliónski mníši, ktorí nosili na habotchó červený kríž, pochováajú padlých vojakov a ošetrojú ranených. Táto udalosť v ňom vzbudila nápad a v roku 1863 založil tzv. „Komisiu piatich“, z čoho sa v roku 1880 vyvinul Medzinárodný výbor Červeného kríža.

Uhorsko sa k hnutiu ČK pripojilo postupne. Najprv vzniklo v marci roku 1879 celoštátne združenie žien na pomoc raneným pod patronátom kráľovnej a cisárovnej Alžbety (Sisi), ako predchodca ČK. Dňa 17. mája 1881 bol v sieni Maďarskej akadémie vied založený Maďarský Červený kríž. V januári 1882 sa stal členom medzinárodného ČK. V menších obciach Uhorska vznikali miestne organizácie postupne. V Moldave až po vypuknutí I. svetovej vojny.

Prvý zoznam členov ČK v Moldave sa viaže k dátumu 5. septembra 1914. Medzi zakladajúcimi a prvými členmi ČK nachádzame vtedy známe osobnosti ale aj samotné mesto a mestské inštitúcie, napr. hlavný sudca Gyula Géczy, Vdp. Bartolomej Szokolszky, Dr. Bódog Pollacsek, István Halmy, Béla Kovács, Ján Havas, Gustáv Tóth, Dr. Samuel Wohl, Dr. Eugen Fodor, K. Kerekes, L. Meczner ml., Emil Davidovics s manželkou, Bakacsy Pálné, Bartalos Jánosné, Czipszer Lajosné, V. Sarnecky, Martin Nagy, vdova K. Halmyho, Gustáv Szövényi, K. Gaál, vdova Fr. Gávla, Béla Góts, K. Ottóhal, I. Kádár s manželkou, vdova J. Tinisa, vdova K. Soltésza. Spolu 110 osôb a inštitúcií. Dnes ešte nájdeme mená mnohých z nich na moldavskom cintoríne, ale žiaľ nie som si istý, či to tak zostane aj v blízkej budúcnosti.

Nad zoznam členov ČK v Moldave bola ešte dopísaná poznámka z 20. novembra 1914, podľa ktorej si za 2,40 korún mohli členovia objednať oválny znak ČK s uhorskou korunou.

- ha -

BONUM VINUM
VINOTÉKA - BORHÁZ

Rožnavská 70, Moldava n. Bodvou
Rozsnyói út 70, Szepsi

0915 466 005

<p>BIELE VÍNA RULANDSKÉ BIELE TOKAJSKÝ FURMINT SAUVIGNON VELTLÍNSKE ZELENÉ CHARDONNAY MÜLLER THURGAU TRAMÍN TRAMÍNOVÝ MOK MÚSKÁT OTTONEL IRŠAI OLIVÉR PÁLAVA TOKAJSKÝ URBAN RIZLING VLAŠSKÝ RULANDSKÉ SEDE SILVÁNSKE ZELENÉ CERVENÉ VÍNA FRANKOVKA MODRÁ CABERNET SAUVIGNON ALIBERNET GRAND CUVÉE KARPATIA MODRÝ PORTUGAL HRADNÉ CERVENÉ RUŽOVÉ VÍNO ZWEIGELTREBE ROSÉ CABERNET SAUVIGNON ROSÉ OVOCNÉ VÍNA VIŠŇOVÉ VÍNO JAHODOVÉ VÍNO RÍBEZLOVÉ VÍNO</p>	<p>FEHÉRBOROK BURGUNDI TOKAJI FURMINT SAUVIGNON ZÖLD VELTELINI CHARDONNAY RIZLINGSZILVANI TRAMINI VARÁZS TRAMINI OTTONEL MUSKOTÁLY IRSAI OLIVÉR PÁLAVA TOKAJI SZENT ORBÁN OLASZRIZLING SZÜRKEBÁRÁT ZÖLDSZILVANI VÖRÖSBOROK KÉKFRANKOS CABERNET SAUVIGNON ALIBERNET GRAND CUVÉE KARPATIA KÉKOPORTÓ VÁRALJAI VÖRÖS ROZÉBOR ZWEIGELT ROZÉBOR CABERNET SAUVIGNON ROSÉ GYÜMÖLCSBOROK MEGGYBOR EPERBOR RIBIZLIBOR</p>
--	--

Aldott Karácsonyi ünnepeket és Boldog Új Évet kíván a Bonum Vinum Borház!

Bonum Vinum Vám zélé!

pežeknané vianočné sviatky a šťastný nový rok!